Freund Tamás

Elnökjelölti stratégia és program

I. Bevezetés

Elnökségi időszakom végének közeledtével, visszatekintve az elmúlt lassan három évre, meghatározó eredménynek tartom, hogy az Akadémia magához tért a 2019-es sokkból. Összetartó és kiválóan együttműködő vezetéssel, folyamatos elnökségi és testületi támogatással megvalósult szervezetünk megerősítése és kiteljesedett az Akadémia tevékenysége. A kiharcolt 53 százalékos költségvetés-emelés lehetővé tette, hogy a pandémia, a gazdasági válság, a költségvetési korrekciók és a háború ellenére megőrizzük gazdálkodásunk egyensúlyát, intézményeink működőképességét, és olyan eredményeket tudjunk közösen elérni, amelyekre joggal lehetünk büszkék.

Fenntartottuk valamennyi hagyományos köztestületi tevékenységünket, folytattuk az elődeink indította sikeres programokat és valamennyinek megnöveltük a forrását. Jelentős új programokkal, feladatokkal bővültünk, gazdagodtunk. Fokoztuk az Akadémia kutatás- és tudományfinanszírozó szerepét, és növeltük társadalmi és közéleti szerepvállalását is. A gazdag kínálatból a nemzeti programjaink elindítása, az MTA Kiváló Kutatóhely minősítés megteremtése és a középiskolai alumni programunk felfuttatása emelhető ki. Akadémikusaink, köztestületi tagjaink és testületeink szerepvállalása mellett ehhez köztisztviselőink munkája is szükséges volt, akiknek erőfeszítéseit az elmúlt időszakban jelentős béremeléssel tudtuk elismerni.

Akadémikusainknak, köztisztviselőinknek és szakértőinknek a továbbiakban is együtt kell dolgozniuk, hogy működésünket és az elért eredményeket az ugrásszerűen megemelkedett energiaárak, az infláció és a más téren is nehezülő körülmények mellett is meg tudjuk őrizni.
Újraválasztásom esetén továbbra is ennek az akadémiai közösségnek az összefogását, mozgósítását és képviseletét fogom a legfontosabb feladatomnak tekinteni. Arra törekszem, hogy az Akadémia küldetésének szolgálata és közfeladataink ellátása során mindig hitelesen és eredményesen jelenjünk meg a hazai és a nemzetközi tudományos életben, a közpolitika és a társadalmi élet színterein. Munkánk során mindenki számára nyilvánvalóvá kell tenni, hogy a tudomány nélkülözhetetlen az egyre gyakrabban jelentkező és súlyosbodó kihívások kezelésében. Az Akadémia vállalja az ezzel járó felelősséget, mert egyedülállóan képes összefogni és megjeleníteni a hazai tudományos közösséget, és annak legjobb erőit tudja mozgósítani a közjó és a közérdek szolgálatára.

A következő akadémiai vezetés felemelő feladata lesz a 200 éves jubileumunk méltó megünneplése és történelmi székházunk részleges felújítása, amely feladatokra már javában készülünk. Arra kell törekednünk, hogy ez az alkalom minden magyar szívét megdobogtassa, és ugyanúgy összekapcsolódjon az Akadémia és a nemzet ügye, ahogy az alapításunkkor történt.

Kivételes öröm és megtiszteltetés lenne számomra, ha akadémikus társaim és köztestületi tagságunk bizalmának és támogatásának bizonyítékaként az Akadémia Közgyűlése szavazataival felhatalmazást adna a három évvel ezelőtt megkezdett munka folytatására és elnökjelölti programom új elemeinek megvalósítására.

II. Stratégia és program

A) Hagyomány, törvény, küldetés

Akadémiánk mindenkori elnökének a történelmi hagyományaink őrzése, a törvények és szabályaink követése mellett a Közgyűlés által meghatározott akadémiai küldetést kell irányadónak tekintenie. Ezért a második elnökjelölti programom stratégiáját és pontjait is az érvényben lévő küldetési nyilatkozatunkra figyelemmel dolgoztam ki. Kiemelt szerepet kap benne (1) a magyar nyelv és kulturális örökség őrzése, ápolása, (2) a kutatás feltételeinek fejlesztése, a tudomány érdekképviselete, (3) a tudományos közösség egyesítése, megjelenítése, (4) a tudományos minőség, integritás és etikai megfelelőség biztosítása, (5) a magyar tudomány nemzetközi megjelenítése, érdekképviselete, végül (6) a „nemzet tanácsadója" akadémiai szerepvállalás.

B) Vízió és stratégiai célmeghatározás az akadémiai küldetés szolgálatában

Felfogásom szerint nevünkben az „Akadémia" az igazságra és a kiválóságra törekvést, a „Tudományos" a megközelítés, a módszerek és az illetékesség világos rögzítését, a „Magyar" pedig a nemzeti nyelv, kultúra és identitás iránti elkötelezettséget, valamint a megszerzett tudás a nemzet javára való hasznosításának kötelezettségét jelenti. Küldetésének teljesítése során az Akadémia együtt gondolkodásra és együttműködésre kell, hogy törekedjen a társadalom, a gazdaság és az állam, vagy egy más megközelítésben a szellemi, a kulturális és a politikai élet minden felelős képviselőjével.
Az előbbiekből következően programomban az alábbi stratégiai célokat emelem ki az előttünk álló időszakra:

- A magyar tudományos közösség és intézmények sokszínűségének és egységének megjelenítése és közéleti aktivizálása.
- A tudományos minőség és értékrend erősítése az MTA-címek és -minősítések szélesebb körű alkalmazásával, a tudományos és intézményi autonómia tiszteletben tartásával.
- A hazai tudomány aktuális céljainak és feladatainak azonosítása, és együttműködés az érintett partnerekkel azok elérésében és teljesítésében.
- Hosszú távra tekintő tudománypolitika szempontjainak képviselete.
- Partneri együttműködés a politikai és a gazdasági döntéshozókkal.
- Értő, igényes és tudománybarát közéleti és társadalmi környezet kialakítása.
- A hazai tudományos potenciál kiaknázása a sokrétű társadalmi, gazdasági és nemzetstratégiai hasznosulás érdekében.
- Nemzetközi fellépés és szerepvállalás a hazai tudományosság, az ország és a nemzet érdekében.

Mindezen stratégiai célokat támogató általános feladat a 200 éves Magyar Tudományos Akadémia mint intézmény elismertségének, megbecsültségének, láthatóságának javítása.
Programjavaslatomat e stratégiai célok szerint sorra véve részletezem a „D" pontban.

C) Az Akadémia fő partnerei és tevékenységeinek színterei

Az Akadémia fő partnereit és tevékenységeinek színtereit hagyományai, törvénybe foglalt közfeladatai és maga szabta küldetése határozza meg. Az alábbiakat tartom fontosnak külön is kiemelni közülük:

- Tudományos intézmények (egyetemek, kutatóközpontok, közgyűjtemények).
- Tudományos szervezetek és társaságok.
- A hazai tudományos közélet egyéb fórumai.
- A határon túli és külföldi magyar tudományosság képviselői és fórumai.
- Az innovatív gazdaság szereplői és színterei (ipari kutatóhelyek, „tudomány- és innovációérzékeny" gazdasági, pénzügyi tényezők).
- A közpolitikai szereplők és fórumok, Országgyűlés, közjogi méltóságok, kormányzat, közigazgatás.
- A társadalom tagjai, szervezetei, életének színterei.
- A nemzetközi tudományos és tudománypolitikai szervezetek és közéleti fórumok.

A partnereinkkel való kapcsolattartásnak és az Akadémia méltó és eredményes megjelenésének gyakran meg kell haladnia az alkalomszerű együttműködések és a formális kapcsolattartás kereteit. Partnertől és színtértől függően szükség van stratégiai partnerségek kialakítására is, amelyek magukban foglalhatnak együttműködési megállapodásokat, közös munkaprogramokat, együttes nyilvános megjelenést, egyeztetett kommunikációs stratégiát és fellépést fontos ügyekben. A partneri kapcsolatok gondozásában, a bennük rejlő lehetőségek kiaknázásában a jövőben is számítok vezetőtársaimra, testületeink delegáltjainak szerepvállalására, valamint kiemelkedő akadémikus személyiségeink, szakértőink együttműködésére. Ennek felépítésében és támogatásában fontos szerepe van az akadémiai titkársági szervezetnek is.

D) Program az akadémiai küldetés teljesítésére

A következő három év elnöki programjára vonatkozó javaslatomat a B) pontban ismertetett stratégiai célok sorrendjében mutatom be.

D1) A magyar tudományos közösség és intézmények sokszínűségének és egységének megjelenítése és közéleti aktivizálása

Az Akadémia legfontosabb értéke, erejének, megkerülhetetlenségének forrása a köztestületének 19 ezer fős tagsága. Az első elnöki időszakomhoz hasonlóan a második során is az akadémiai köztestület építését és a tagság közéleti mozgósítását tartom a legfontosabb feladatnak. Minden régi és új, hagyományos és úttörő akadémiai tevékenység az akadémiai köztestület tagjainak bevonásával és aktivitásával lehet eredményes. Ebben egyaránt sajátos szerepe van a hazai, a határon túli és a távolabbi országokban élő köztestületi tagjainknak.

Önmagában a köztestületi tagság számszerű növelése nem elegendő. Az Akadémia köztestületét átfogó, minden tudományterületre kiterjedő, meritokratikus rendszerként, átgondoltan és hosszú távon összehangoltan kívánatos működtetni. Az Akadémia akkor tudja küldetését teljesíteni, ha minden tudományterületen vonzást tud gyakorolni a legtehetségesebb és legkiválóbb hazai tudósokra, kutatókra, akik az akadémiai szerepvállalást beépítik szakmai életpályájukba, karrierjükkel kapcsolatos elképzeléseikbe.

Tervszerű, aktív kommunikációval és minden releváns akadémiai tevékenységbe integráltan biztosítani kell, hogy a megfelelő tudományos minősítéssel rendelkező fiatal szakemberek minden tudományterületen, lehetőleg már a graduális képzés során, de legkésőbb a doktori iskolákban érzékeljék, megértsék és értékeljék az Akadémia szerepét a tudományos közéletben. Ismerjék meg az Akadémia által biztosított lehetőségeket, elérhető szolgáltatásokat, és ismerjék fel az előnyöket, amelyeket nyújtani tud a tudományos életpálya alakulásában. Ebben a munkában az Akadémia egészének, minden testületének, tudományos osztályának, bizottságának részt kell vennie, és ezt az akadémiai titkársági szervezetnek kiemelten kell támogatnia.

Ezek a törekvések elsősorban azt szolgálják, hogy az Akadémia köztestületében, mindenekelőtt tudományos osztályain, minden korszerű, a nemzet és az ország számára fontos tudományterület, diszciplína képviselve legyen, méghozzá a legkiválóbb, a tudományos közösség bizalmát élvező és a társadalom elismerésére méltó művelői révén. Csak így biztosítható, hogy az Akadémia a tudományos közélet minden személyes, tematikus és intézményes dimenziójában kellő súllyal jelenjen meg, és társadalmi, gazdasági, politikai és nemzetközi kapcsolataiban megfelelően tudjon fellépni.

E törekvéseimben, ahogy eddig is, elsősorban a megválasztott vezetőtársaknak, az Akadémia vezetőtestületeinek, Elnökségének, Vezetői Kollégiumának támogatására, partnerségére tervezek támaszkodni. Szorosabb együttműködést kívánok kialakítani a tudományos osztályokkal, a tudományos bizottságokkal, az elnöki bizottságokkal, a hazai és a határon túli területi akadémiai bizottságainkkal, valamint a külső tagjainkat tömörítő külföldi partnerszervezetekkel. Építek az MTA Doktori Tanácsa és a Kutatóhelyeket Minősítő Tanácsa együttműködésére és a Magyar Tudomány folyóirat által biztosított lehetőségekre, amelyeket az egyetemi működési formaváltás kapcsán lebonyolított konzultációhoz hasonló további konzultációk kezdeményezésével is lehet majd bővíteni.

A határon túli magyar tudományosság fontosságát és szerves kapcsolódását a magyarországi tudományos közélethez, az erre hivatott elnöki bizottság mellett, a külső tagok jogainak biztosításával, lehetőség szerinti bővítésével, különféle tevékenységeinkbe való bekapcsolásukkal, tudományos támogatásokból való részesedésük biztosításával kívánom alátámasztani és elősegíteni.

Elismeréssel, autonómiájának tiszteletben tartásával, közös programokkal törekszünk a továbbiakban is segíteni a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia működését. A tudományos társasági kapcsolatok erősítésével is hozzá akarunk járulni a fentiekben kifejtett céljaink megvalósításához, a teljes hazai tudományos közösség integrálásához és képviseletéhez.

Amíg a háború és az ukrajnai helyzet ezt indokolja, fel fogunk lépni a kárpátaljai és az ukrajnai tudósok megsegítése érdekében, és hozzá fogunk járulni a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola működésének biztosításához. Ezt eddig köztestületi tagjaink és támogatóink adományai, valamint köztisztviselőink áldozatos munkája tette lehetővé, és erre az áldozatkészségre a továbbiakban is számítunk.

Az előttünk álló időszakban kiemelten kell foglalkoznunk az alábbi két témával:

Kapcsolatunk rendezése az Eötvös Loránd Kutatási Hálózattal

Korábbi intézeteinknek és központjainknak, a mai ELKH kutatóhelyeinek eredményes működése az ország érdeke és kiemelt nemzeti tudománypolitikai cél. Ugyanakkor a 2019 szeptembere óta fennálló helyzet, elsősorban az MTA-tulajdonú ingatlanok ELKH-kutatóhelyek általi használata szabályozásának hiányosságai súlyos nehézségeket jelentenek az MTA, az ELKH, és az egyes ELKH-kutatóhelyek számára egyaránt. A jelenlegi helyzet akadályozza a napi működést, hátráltatja a tervezést és a kutatási hálózat fejlesztését, sérti a tulajdonosi jogokat és érdekeket. A kialakult szabályozási környezet és működési mód tarthatatlanságát a közelmúltban alkotmánybírósági határozat is megállapította, és a jogalkotónak előírta annak orvoslását. Ez az Akadémia vezetése számára a következő feladatok elvégzését teszi szükségessé:

- A kutatóhálózati értékek és szakmai törekvések, az akadémiai érdekek, illetve a kormányzati célok figyelembevételével, a vonatkozó szabályok és az alkotmánybírósági döntés szabta keretek között, vezetőtestületeink, titkársági szakembereink és külső szakértők bevonásával ki kell alakítanunk az akadémiai álláspontot, a képviseletének stratégiáját és biztosítanunk kell az ehhez szükséges felhatalmazásokat.
- Az előbbiek birtokában közös álláspont kialakítására kell törekednünk az ELKH Titkársággal és a Kulturális és Innovációs Minisztérium vezetésével egy mindhárom fél számára elfogadható szabályozási és hosszú távon fenntartható finanszírozási megállapodás elérése érdekében.

Az egyeztetésekről rendszeresen tájékoztatni kívánom az Akadémia vezetőtestületeit, az Elnökséget, a Vezetői Kollégiumot, a Vagyonkezelő Testületet, a Felügyelő Testületet, illetve a köztestületet és a Közgyűlést, és ahol ezt szabályaink előírják, biztosítani fogjuk a felmerült alternatívák, javaslatok megtárgyalhatóságát és kérjük az illetékes fórum jóváhagyását, akár rendkívüli közgyűlés összehívásával is.

Az Akadémia és könyvtára bicentenáriumának méltó megünneplése

Vezetőtársaimmal mindent megtettünk és a továbbiakban is meg fogunk tenni az Akadémia és könyvtára alapításának 200. és székháza fennállásának 160. évfordulója méltó megünneplésére. Saját forrásaink terhére megindítottuk a székház-rekonstrukció tervezését, a felújítást pedig több ütemben tervezzük. Zajlik a Széchenyi téri szoborpályázat, és előkészületben van az akadémiai arculat megújítása is. A továbbiakban is az MTA200 Elnökségi Bizottság fogja össze az ünnepi készülődés programjait. Elnökének fájdalmas elvesztése után új vezetővel halad a munka. Kiemelt szerepe van és lesz ebben a saját bicentenáriumát is komoly szakmai programokkal ünneplő könyvtárunknak, a különböző rendezvényekkel készülő tudományos osztályainknak, és az Akadémián kívüli szervezetekben dolgozó kiváló szakembereknek is.

D2) A tudományos minőség és értékrend erősítése az MTA-címek és -minősítések szélesebb körű alkalmazásával, a tudományos és intézményi autonómia tiszteletben tartásával.

Az Akadémiának olyan együttműködésekre kell törekednie a tudományos, kutatási, fejlesztési, felsőoktatási és közgyűjteményi köz- és magánintézményekkel, valamint az innovatív versenyszféra szereplőivel, amelyek biztosítják, hogy az egyéni, a kutatóhelyi és az akadémiai érdekek és törekvések egymással összeegyeztethető, kölcsönös előnyöket biztosító viszonyba kerüljenek. El kell kerülni, hogy a munkahelyi előmenetelük és az akadémiai elvárások egyidejű teljesítése a kutatók, tudósok számára nehézséget jelentsen.

Törekedni kell arra, hogy a tudományos intézmények, kutatóhelyek minél jobban érzékeljék, előnyeik származnak abból, ha munkatársaik között akadémikusok, az MTA doktorai és aktív akadémiai köztestületi tagok vannak. Erre is kiterjedő figyelemmel kell alakítani a kapcsolatokat, együttműködéseket a tudományos társaságokkal, egyesületekkel, szakmai szervezetekkel. Ennek érdekében különösen a Magyar Rektori Konferenciával, és elnökén keresztül az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat Titkárságával, a kutatási hálózat tagjaival, illetve kiemelten a partnereinknél működő akadémikusainkkal, köztestületi tagjainkkal törekszem együttműködni. Ezen a téren is számítok a Fiatal Kutatók Akadémiájára.

A kutatók egyéni és a kutatóhelyek intézményi autonómiájából következő jogos igény a saját belső értékelési és előmeneteli rendszerek működtetése. Ugyanakkor szükség van országosan egységes, kiválóságon alapuló, hazai és nemzetközi összehasonlítást lehetővé tevő, az intézmények és a tudománypolitika számára stratégiai tervezést biztosító, objektív és független értékelésre, mind az egyéni életpályán való előrehaladás, mind az intézményi eredményesség elősegítése érdekében. Egy ilyen rendszer számos elemében rendelkezésünkre áll. Jelentőségének és szükségességének felismerése, hasznosításának igénylése a hazai tudományos közösség és intézményrendszer érettségét, fejlettségét és nemzetközi versenyképességre való törekvését is jelzi, garantálja.

Ezt a célt szolgálta az MTA Kiváló Kutatóhely minősítés létrehozása, intézményesítése, és ezért törekedtem és fogok a továbbiakban is törekedni az MTA doktora cím megerősítésére is. Akadémiánk mára nemcsak az egyéni tudományos teljesítmény értékelését, hanem a kutatási szervezetek független szakmai minősítését is végző nemzeti intézménnyé vált. A programot a következő lépésben az ipari innovációs szervezetek kutatóhelyeire is kiterjesztjük. Az MTA doktora cím birtokosainak számát és az MTA Kiváló Kutatóhely minősítés meglétét figyelembe vesszük az akadémiai támogatások odaítélésében, és szorgalmazzuk, hogy fenntartóiktól függetlenül az egyetemek is vegyék figyelembe ezeket a saját döntéseik során. Tervezem az Akadémia és az egyetemek közötti kapcsolat további fejlesztését, többek között az Akadémia tudományos teljesítményt értékelő szerepének növelésével.

D3) A hazai tudomány aktuális céljainak és feladatainak azonosítása, együttműködés azok elérésében és teljesítésében

Az Akadémia testületei keretében és saját fórumain folyamatosan vizsgálja, hogy aktuálisan melyek azok a tudományos, tudománypolitikai kérdések, amelyekre reflektálnia kell, amelyek megoldása kiemelt jelentőségű a hazai tudományosság szempontjából. Ebbe törekszik bevonni minden köztestületi tagját, a tudományos közélet valamennyi szereplőjét és intézményét. A tevékenység kiterjed a több tudományterületet, illetve a tudományos közösség egészét érintő általános problémákra is. Ezek közé tartozik a tudományos életpálya vonzásának és eredményességének támogatása, a nők előrehaladásának elősegítése a tudományos életpályán, a fiatalok szempontjainak megismerése és hasznosítása a tudománypolitikában, szervezésben, és képviselőik bevonása a döntéshozatalba, a hátrányos helyzetű és fogyatékkal élő tehetségek felfedezésének és felkarolási lehetőségeinek vizsgálata.

A tudományos életpálya mentén, az akadémiai címek, minősítések, kutatási támogatások, ösztöndíjprogramok, elismerések egységes szemléletű alkalmazásával és működtetésével kell ösztönözni a kutatókat, tudósokat az akadémiai köztestületi tagság, az MTA doktori cím és az akadémiai tagság elérésére. Az egyes akadémiai minősítési szinteket elérőket be kell vonni az

Akadémia tevékenységeibe, számukra ösztönző és presztízst jelentő tevékenységeket kell ajánlani, biztosítani.

Ugyancsak fontos közös érdek a tudomány autonómiájának és integritásának védelme, ami rámutat e kérdések tárgyalásának szükségességére a tudósképzés során, és felhívja a figyelmet az Akadémia Etikai Bizottságának fontosságára is. Az etikus kutatói magatartás és az ezt biztosító intézményi működés mellett fontos a tudomány és a technika fejlődése kapcsán felvetődő etikai kérdések tárgyalása is.

A tudósokat, kutatókat és döntéshozókat, valamint a társadalmat egyaránt foglalkoztató, alapos tudományos tájékozottságot igénylő témák jelenléte határozta meg az első elnöki periódust, és ez várható a jövőben is. A pandémia mellett állandó témák a fenntarthatóság, a klímaváltozás, a génmódosított szervezetek, a klónozás, a biotechnológiai kérdések és mellettük a mesterséges intelligencia, az elektromágneses terek, az energiaforrások és energiaellátás problémáin keresztül olyan társadalmi kérdések, mint az idősödés, a tudományos és technológiai fejlődés társadalmi hatásai. Változatlanul fontos akadémiai feladat a nemzeti identitásunkkal, kultúránkkal, történelmünk felemelő vagy éppen megrázó eseményeinek feldolgozásával összefüggő kérdések vizsgálata. Világossá kell tenni, hogy a tudomány nem minden esetben tud egyértelmű választ adni a közvéleményt foglalkoztató kérdésekre, és a válasz bizonyos esetekben nem felel meg a társadalomban élő elgondolásnak, várakozásnak. Belső közéletünk feladata a társadalmat és a döntéshozókat érintő kérdésekben a nyilvános fellépést előkészítő tudományos viták lefolytatása is.

D4) Hosszú távra tekintő tudománypolitika szempontjainak képviselete

Az Akadémia elnökének fontos feladata a tudományos közösség érdekeinek és kezdeményezéseinek képviselete a tudománypolitikai fórumokon. Ennek érdekében aktív, kezdeményező részvételre törekszem a Nemzeti Tudománypolitikai Tanácsban. Ezért javaslatokat tettem az NTT aktivitásának erősítésére, munkaprogramjának kialakítására és a nemzeti kutatási rendszer fenntartása, fejlődése szempontjából legfontosabb kérdések áttekintésére. Felajánlottam, hogy az NTT munkájának támogatására az Akadémia tudománypolitikai konzultációkat szervez a tudományos közösség, a kutatóhelyek, a hazai innovációban érdekelt vállalatok, tudományszervező és -finanszírozó szervezetek és a tudománypolitika képviselőinek bevonásával.

Tudománypolitikai fellépéseink során minden alkalmat és lehetőséget meg kell ragadni az alapkutatások jelentőségének megértetésére és művelésük feltételeinek biztosítására, a tudományterületi sajátosságokra is kiterjedő figyelemmel. Továbbra is szorgalmazzuk egy kiszámítható, az intézményi tervezést, a hosszú távú együttműködéseket, innovációs ökoszisztémák kialakítását, az emberi erőforrás utánpótlását és a versenyképességet hosszú távon biztosító jogszabályi környezet kialakítását, valamint a finanszírozás, a regionális, európai és nemzetközi kapcsolatok biztosítását.

Az Akadémia szerepének és súlyának további erősítésére törekszem a hazai felfedező kutatások (alapkutatások) támogatásában és finanszírozásában. Célom az Akadémiai Támogatott Kutatóhelyek program újraindítása az erre szolgáló intézményi háttér és forrás visszaszerzésével.

Támogatom és a kormányzat felé képviselem a Főtitkárunk által kidolgozott kezdeményezést az Akadémia égisze alatt működő, de az európai standardok szerint független, felfedező kutatást finanszírozó intézmény létrehozására. Ez az ún. Research Council egy rendszerbe foglalná az e kutatásokat támogató programokat, figyelemmel az egyéni életpálya előrehaladására és a kutatóhelyek, tudományos iskolák szerveződési, fejlődési igényeire.

D5) Partneri együttműködés a politikai és a gazdasági döntéshozókkal

Az együttműködés a politikai és gazdasági élet döntéshozóival, különösen a kormányzattal, az Akadémia „nemzet tanácsadója" szerepéből következik, annak egyik eleme, így nem azonosítható a tudomány érdekeinek képviseletével és a tudománypolitikai feladatokkal. Személyesen is részt veszek az ehhez szükséges kormányzati kapcsolatok kialakításában, a korábbi és a tavasszal megalakult kormány tagjaival való kapcsolatfelvételben és az együttműködési hálózat kialakításában. Korábban az Emberi Erőforrások Minisztériumával, majd a Belügyminisztériummal megállapodásban is rögzítettük az együttműködés elveit, kereteit. Ennek keretében több területen, elsősorban az energetika, az egészségügy és a közoktatás témáiban mutatkozik kormányzati igény a tudományos tanácsadásra. Ebben részt vesznek és a továbbiakban is bevonásra kerülnek az elnöki bizottságok, osztályok és tudományos bizottságaink vezető szakértői. E tevékenységről rendszeresen tájékoztatást adunk az Elnökségnek és a Vezetői Kollégiumnak. Az Akadémia hivatalos álláspontját csak elnöki, illetve testületi felhatalmazás birtokában képviselik kijelölt szakértőink. Ezt a gyakorlatot kívánom fenntartani a jövőben is.

Szintén fontosnak tartom, hogy az Akadémia szakmai fórumot biztosítson az európai és világviszonylatban is jelentős tudományos tanácsadói jelentések, összefoglalók megvitatásához, és azok alapján hazai vonatkozású szakpolitikai megfontolásokat, ajánlásokat fogalmazzon meg. A már rendelkezésre álló anyagok adaptálása mellett célom, hogy az Akadémia egy-egy, a hosszú távú szakpolitikai tervezést segítő témában saját kezdeményezésű stratégiai összefoglalókkal jelenjen meg, melyek a kérdés napirendre tűzésével, ajánlások megfogalmazásával segíthetik e sokszor komplex, nehezen átlátható kérdések összefüggéseinek feltárását a közvélemény és a döntéshozók körében, és formálhatják a társadalmi közgondolkodást.

A folytatásban terveim között szerepel a tudományos tanácsadás módszertani fejlesztése, szakmai tudományos és kutatási hátterének, köztestületi és kutatóhelyi kapcsolatainak jól megtervezett, strukturált, rendszerbe szervezett biztosítása.

D6) Értő, igényes és tudománybarát közéleti és társadalmi környezet kialakítása

Vezetőtestületeink, Elnökségünk és Vezetői Kollégiumunk, elnöki bizottságaink, tudományos osztályaink többször ítélték úgy – velem egyetértésben –, hogy nyilvánosan kell állást foglalniuk a társadalom számára fontos kérdésekben. Megítélésem szerint ezt a köztestületünk belső megosztásának elkerülésével, a tudományos világ és a társadalom velünk szemben támasztott elvárásaira figyelemmel, és a hatalompolitikába való beavatkozástól tartózkodva sikerült megvalósítanunk. Továbbra is mindenkor tudományos alapról, elfogultságtól mentesen és nemzeti elkötelezettséggel kell a nyilvánosság elé állnunk.

Az Akadémia feladata a tudomány és a tudományos intézmények társadalmi, gazdasági, nemzetstratégiai szerepének megjelenítése a közvélemény előtt. Segítenie kell a társadalom tagjainak eligazodni a tudományos vonatkozású kérdésekben. Amennyiben ezek közérdekűek és más szervek vagy a kormányzat kompetenciáját is érintik, akkor a velük való együttműködésre nyitottan kell kommunikálnunk, ahogy erre a Covid–19-pandémia idején is törekedtünk. Kötelességünk a következetes fellépés az áltudományokkal és a tudományellenességgel szemben, amire szintén voltak példák az elmúlt időszakban.
Két programot ki kell emelnem, amelyeket mindenképpen folytatásra érdemesnek tartok. Az egyik a jelentős előzményekkel rendelkező, de az elmúlt három évben megújított és egyre jelentősebb közfigyelmet kiváltó, a küldetésünk teljesítését rendkívül hatékonyan segítő Magyar Tudomány Ünnepe programsorozat. A másik az Alumni program, amely személyes kezdeményezésem, és az elmúlt három évben látványos eredményeket hozott.

A Magyar Tudomány Ünnepe
A pandémia és a háború árnyékában minden novemberben igazi szellemi világosságot teremtett a Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozata. A minden alkalommal elsőrangú program, a magas színvonalú és közérthető szakmai előadások, a fiataloknak is vonzó (TED-típusú) megjelenítés, a YouTube-elérhetőség biztosítása, a kialakított professzionális stáb, és a mára már kiváló minőségű felvételek idén jóval magasabb nézőszámot regisztráltak, mint bármikor korábban. Nagy hangsúlyt fektetünk a színvonalas folytatásra, biztosítva a körültekintő szervező munkát, a tudományos osztályok, köztestületi tagok által a kiemelkedő tudományos tartalmakat, és a titkársági munkatársak elkötelezett hozzájárulását.

A Középiskolai MTA Alumni Program és tanulmányi verseny
Elnökségem első napjaiban azonnal hozzáfogtam, de az idei évre érett be igazán a Középiskolai MTA Alumni Program, amelyhez már több mint 270 középiskola csatlakozott. Köztestületünkből mintegy 1800 kutató vállalkozott arra, hogy elvigye a tudomány szeretetét, módszertanát, hitelességét, a kutatómunka izgalmát a Kárpát-medencei középiskolákba. A klímaváltozás és fenntartható fejlődés témakörében meghirdetett tanulmányi versenyre határainkon innen és túl több mint 600 középiskolás csapat jelentkezett. A tanulmányi verseny programjának kidolgozásából akadémikusaink is kivették a részüket. A program sikeréhez nélkülözhetetlen a Titkárság kiváló munkája. A jövőben bővíteni tervezzük a programban részt vevő iskolák és előadásokat vállaló köztestületi tagjaink körét, és minden évben újabb tématerületeken szervezünk tanulmányi versenyt.

D7) A hazai tudományos potenciál kiaknázása a sokrétű társadalmi, gazdasági és nemzetstratégiai hasznosulás érdekében

Korunkat roppant változások jellemzik, amelyek gyakran váratlan kényszerhelyzetbe hozzák a döntéshozókat. A magyar tudományos közösség tagjainak saját szakterületi és karriercéljai követése mellett figyelembe kell vennie a társadalmi szükségleteket, a kormányzat vízióját és a jelentkező kihívásokat. A kormányzatnak pedig jobban kell értenie a kreatív tudós személyiségek és kutatóközösségek lehetőségeit, sajátosságait és elvárásait. Az MTA feladata elősegíteni ezt a kölcsönös megértést. A hazai tudományos potenciál közérdekű, közjót szolgáló kiaknázása kölcsönös megértést és stratégiai partnerséget igényel a tudományos és a politikai közösség képviselői, mindenekelőtt az Akadémia és a Kormány között.

Az Akadémia nemzetstratégiai és tudománytámogatási szerepének megnövelésére irányuló kezdeményezésemet a Kormány is támogatja. Ez tette lehetővé az Akadémia számára a már

említett tudományos tanácsadási tevékenység erősítése mellett nemzeti kutatási programok indítását. Három nagy nemzeti kutatási programunk indulhatott el: a Tudomány a Magyar Nyelvért Nemzeti Program, a Fenntartható Fejlődés és Technológiák Nemzeti Program és a Nemzeti Agykutatási Program 3.0. Így az Akadémia tudományfinanszírozó intézményként is tovább erősödött. Ezek a programok a magyar társadalom, gazdaság és kultúra számára nemzetstratégiai jelentőségű tématerületeken működnek, és kiemelkedő hazai tudományos munkával szolgálják jelenünket és jövőnket. A programok szervesen kapcsolódnak az akadémiai küldetéshez, előzményekhez és testületeink tevékenységeihez. Ahogy az előkészítéshez és elindításhoz, úgy a programok működtetése során is elengedhetetlen lesz az Elnökség, a Felügyelő Testület támogatása, valamint az egyes programok tanácsainak intenzív munkája. Az első nemzeti programok 2026-ban zárulnak.

Megindul a Nemzeti pandémiás terv és post-COVID stratégia kidolgozása is, amit kiválóan egészít ki a magas kockázatú kutatásokat támogató Posztcovid pályázatunk is. Megfontolás tárgya egy idősödés kérdéseivel foglalkozó átfogó, multidiszciplináris nemzeti program indítása, de számos érv szól a közoktatás korszerűsítését, fejlesztését támogató, a sikeres szakmódszertani, tantárgypedagógiai kutatások kereteit, feltételeit erősítő, megújító nemzeti közoktatási program indítása mellett is. Ehhez kiváló kiindulási bázist biztosít az elmúlt években egyre növekvő akadémiai támogatás mellett futó Közoktatás-fejlesztési Kutatási Programunk.

D8) Nemzetközi fellépés és szerepvállalás a hazai tudományosság, az ország és a nemzet érdekében

Az Akadémia nemzetközi kapcsolatait a jövőben is a magyar tudományosság képviseletében, tudósaink, kutatásaink és az Akadémiánk nemzetközi láthatóságának, beágyazottságának, megbecsültségének növelésére kívánom használni. Fontosnak tartom ugyanakkor, hogy az Akadémia a jövőben nagyobb hangsúlyt fektessen a tudomány világszerte elért kiemelkedő eredményeinek, felfedezéseinek bemutatására a hazai tudományos közösség szűk szakterületein kívül eső, szélesebb köreiben is. Meggyőződésem, hogy a legújabb eredmények és inspiráló tudós egyéniségek megismerése és a személyes kapcsolatok kialakulása tudományterületeken átívelve is megtermékenyítő hatással bír a hazai tudományos életre.

Küldetésünkhöz kapcsolódik, hogy az Akadémia itthon is láttassa a tudománypolitika, a tudományértékelés vagy a tudományfinanszírozás és tudományszervezés legfrissebb nemzetközi törekvéseit, népszerűsítse legjobb gyakorlatait. A tudományos rendszer működése, a hazai tehetséggondozás, a tudományszervezés minősége nemcsak a politikai döntéshozók, hanem véleményformáló tudósaink naprakész információkon alapuló felkészültségén, szemléletén is múlik. Ennek formálásában, a nemzetközi trendek megismertetésében az Akadémiának fontos szerepet szánok.

A fenti célok elérésében szilárd kiindulási alapot jelent az MTA kétoldalú és multilaterális kapcsolati rendszere, amelynek legfontosabb pillére az európai tudományos szervezetek munkájában való aktív részvételünk és az európai akadémiákkal való együttműködésünk. Örülök, hogy az MTA 2022-ben immár tudományfinanszírozó szervezetként térhetett vissza a brüsszeli érdekképviseletként is működő Science Europe-ba, a szakértők delegálása mellett titkársági támogatást is biztosít a szakpolitikai tanácsadás terén legnagyobb tapasztalattal bíró EASAC (European Academies Science Advisory Council) számára, valamint aktívan vesz részt az ALLEA és budapesti központja révén az Academia Europaea munkájában is.

Az európai kapcsolatainkban kivételes szerep jut a visegrádi országokban működő akadémiák közösségének, amelyet mind az együttműködések tárgyát, mind az abban részt vevő közép-európai akadémiák körét illetően szélesíteni szeretnénk. Ehhez biztos alapul szolgálnak tudományos intézményrendszereink – és ebből adódó tudománypolitikai kihívásaink – párhuzamosságai, az együttműködésben elfoglalt központi helyzetünk, valamint a tudomány terén a csoport tagjai között az elmúlt évek viharaiban is erősödő bizalom.

Arra törekszem, hogy tudományos osztályaink mind nagyobb számban ismerjék és vitassák meg az európai és más nemzetközi szervezetek megjelenő jelentéseit, ajánlásait, és vegyenek is részt azok kidolgozásában. Az Európai Unió kutatási keretprogramjában való magyar részvételt segíti az MTA folyamatos szerepvállalása az ERC-pályázók támogatásában. Az ennek során megszerzett tapasztalataink beépítését a hazai és az akadémiai pályázati rendszer fejlesztésébe szintén fontos feladatnak tartom.

Európán kívüli kapcsolatainkat, együttműködéseinket nagyban segíti a World Science Forum konferenciasorozat, amelynek kezdeményezőjeként és üléseinek társszervezőjeként, szervezőjeként az Akadémia valóban kivételezett partneri viszonyt alakíthatott ki számos nemzetközi szervezettel, köztük az UNESCO-val, az International Science Councillal, az amerikai AAAS-szel (American Association for the Advancement of Science) és sok más, a tudománydiplomácia terén meghatározó intézményi szereplővel és vezetőikkel. Ezt a partnerséget arra is szeretném használni, hogy a nemzetközi politika konfliktusokkal terhelt terében tudománydiplomáciai együttműködésünk biztos pontként szolgáljon a magyar tudományos közösség és az ország pozitív imázsának megtartásában, építésében. A 2024-es WSF méltó megszervezése Budapesten elnöki stratégiám talán legfontosabb nemzetközi jelentőségű feladata, amelynek tudományos programja mellett a magyar kultúrát népszerűsítő missziójáját is jelentősnek tartom. Az esemény sikerre vitelében a hazai tudományos intézményrendszer minél teljesebb támogatását is szeretném megszerezni, hogy a WSF ne csak a nemzetközi szervezetek, de a hazai partnereink szemében is a megérdemelt elismerésre tegyen szert.

Az MTA alapításának 200. évfordulója a nemzetközi kapcsolatainkban is kitüntetett eseménynek számít. Az ünnepségsorozat során a magyar tudomány évszázados kapcsolatrendszerének, valamint a világ tudományosságában a magyar, azon belül is az akadémiai szerepvállalásnak a bemutatására is figyelmet kívánok fordítani. Ehhez jó alapot jelentenek a rendezvénysorozat szervezés alatt álló kiállításai, kiadványai és a jövőben szervezendő eseményei is.

E) Az Akadémia működési feltételeinek biztosítása és fejlesztése

A küldetésünk teljesítéséhez és közfeladataink ellátásához szükséges feltételek biztosítása állandó figyelmet és igyekezetet követel. A belső feltételek közül a legfontosabb a köztestületi bizalom és támogatás folyamatos fenntartása. Ezt továbbra is szervezeti egységeink, a Közgyűlés és az egész köztestület aktív tájékoztatásával és képviselőinek bevonásával törekszem biztosítani. Szükségünk van felkészült, motivált, jól szervezett és hatékony titkársági apparátusra és költségvetési szervekre is. Ezt, ahogy eddig, az „apparátus” vezetőjeként is fellépve, a vezető társakkal közösen kialakított munkamegosztásban tervezem biztosítani.

Mindenkori elnöke és vezetése akkor tud az Akadémia számára megfelelő érdekképviseletet, működéséhez és fejlődéséhez kedvező feltételeket biztosítani, ha az ehhez szükséges belső és külső feltételek előteremtése mellett, azok érvényesülésének összhangját is biztosítani képes. Nem remélhető eredményes fellépés a külső fórumokon, ha ehhez nem biztosított a teljes akadémiai közösség támogatása, vagy ha kívánnivalót hagyna maga után az akadémiai forrásfelhasználás és vagyongazdálkodás hatékonysága és eredményessége.

Az akadémiai működés külső és belső feltételeinek biztosítása és szükség szerinti fejlesztése során is kiemelt szempont a bicentenárium méltó megünneplése, ami mind az Akadémia, mind a könyvtár esetében szerteágazó feladatokat jelent. Erre a jelenlegi választott vezetés kiválóan felkészült, és kész rá a továbbiakban is.

E1) A külső feltételek optimalizálása

Az MTA küldetésében és az elnökjelölti programomban megfogalmazott feladatok végrehajtásának külső feltételei között elsőként az államhoz és az államigazgatáshoz fűződő kapcsolatot kell említeni. Különösen a jogszabályalkotásban és a költségvetés alakításában szerepet játszó döntéshozókkal és kormányzati vezetőkkel fontos együttműködnünk. Itt a kialakított többszintű kapcsolatrendszerünk megőrzését és hatékony működésének fenntartását tartom létfontosságúnak. Ebben a jövőben is számítok a vezető társak mellett a Titkárság vezetőire is.

Az Akadémia „fenntartható fejlődése” szükségessé teszi a jogszabályi környezet alakulásának nyomon követését, és időről időre belső szabályaink aktualizálását is. Indokolt esetben kezdeményeznünk kell a minket érintő jogszabályok módosítását, de figyelemmel ennek esetleges kockázataira is. Ügyelnünk kell a számunkra kedvezőtlen változások megelőzésére is.

Alapműködéseink fenntartásához, hagyományos és új feladataink ellátásához évről évre, de egyben hosszú távra tervezhetően kell biztosítanunk, néha kiharcolnunk a költségvetési forrásokat. A szigorodó és néha kedvezőtlenül alakuló külső feltételek között ez csak a köztestület, az állami szervek és a társadalom számára egyaránt átlátható, hatékony gazdálkodás mellett érhető el.

A külső környezettel való kapcsolat fejlesztéséhez szorosan hozzátartozik a kiegyensúlyozott kapcsolatokra törekvés a politikai, gazdasági és kulturális élet képviselőivel. Az Akadémia közösségének építését és társadalmi beágyazottságát, támogatói körének bővítését egyaránt szolgálják a kezdeményezésemre elindult, az Akadémia Klub Egyesület és az MTA közös szervezésében működő Művészeti Estek rendezvénysorozat. Az MTA vezetése kiegyensúlyozott kapcsolatra törekszik a magyar kulturális közélet minden érték- és kiválóságtisztelő szervezetével, azok autonómiájának és törekvéseinek teljes tiszteletben tartása mellett. Ennek érdekében a jövőben is folytatni kívánom az együttműködést, a közös programok szervezését az Akadémiai Klub Egyesülettel, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémiával és a Magyar Művészeti Akadémiával.

E2) A belső adottságok fejlesztése

A belső adottságaink fejlesztési feladatai a köztestület és a hivatali szervek szintjén egyaránt jelentkeznek és összekapcsolódnak. A hivatali szervezet legfontosabb feladata a köztestület működésének és részvételének támogatása az akadémiai közfeladatok ellátásában.

Az Akadémia köztestületének szintjén jelentkező fontosabb feladatok

A köztestület működési feltételeit szabályozási, szervezési, finanszírozási, információs és kommunikációstechnológia-fejlesztési, valamint intézményfejlesztési és kommunikációs intézkedésekkel törekedtem elősegíteni, és a jövőben is ekképp kívánom biztosítani.

A szabályozásunk fejlesztése, aktualizálása magában foglal olyan kardinális területeket is, mint az akadémikusválasztás eljárásának Főtitkárunk vezetésével zajló megújítása vagy a külső tagjaink jogainak bővítése. Ugyancsak a szabályzataink pontosítását teheti szükségessé az online távolléttel és helyszíni jelenléttel együtt történő teljes jogú és értékű részvételt biztosító „hibrid" ülésezés igénye és a szavazás lehetőségének biztosítása valamennyi testületi működés és döntéshozatal során. Szervezési és finanszírozási kérdés a határon túli magyar tudományosság szervezeteinek támogatása és bevonása az akadémiai programokba, valamint az akadémiai képviselet egyidejű biztosítása. Ugyancsak szervezési és finanszírozási feladat a testületek, az elnöki bizottságok után a tudományos osztályok működési támogatásának növelése, általános célú kiegészítő forrás biztosításával. A köztestületi és titkársági működést egyaránt támogató informatikai és infokommunikációs fejlesztések folynak új videókonferencia és szavazási rendszer bevezetése érdekében, és el kívánjuk indítani az Akadémiai Adattár (AAT) új informatikai alapokra helyezését is.

Közös akadémiai érdek, hogy mind a tagjaink által látogatott testületi ülések, mind a nyilvános, online közvetített és a YouTube-felületen is elérhetővé tett, tudományos, kulturális vagy tudománypolitikai rendezvényeink zavartalanul, gördülékenyen, magas technikai színvonalon, az Akadémiához méltóan valósuljanak meg, és kiváló minőségben legyenek elérhetőek az érdeklődők számára. Ennek érdekében intézményfejlesztési, emberierőforrás- és szervezetfejlesztési, finanszírozási, beruházási és kommunikációs szakmai erőfeszítéseket tettünk. Ezeket egészen addig folytatni fogjuk, amíg a kívánt eredményt megbízható tartóssággal el nem érjük, amit az érintettek visszajelzései is megerősítenek.

A köztestületnek jelentős vagyona van, amellyel szakszerűen, tervszerűen és hatékonyan kell gazdálkodnia. Ennek eredményeképpen javíthatók lesznek a köztestületi működés feltételei, növelhető az akadémiai igényjogosultaknak biztosított szolgáltatások színvonala, és akár szabadon felhasználható bevételekhez is juthatunk. A vagyongazdálkodásunkat is hátrányosan érinti az MTA-tulajdonú ingatlanok ELKH általi használatának nem megnyugtató szabályozása, ugyanakkor jelentősen javíthatja a probléma rendezése. Ezeket a törekvéseket nagyban segíti az akadémiai vagyon teljes körű felmérése, értékelése, és a vagyongazdálkodás megújítására irányuló javaslat kidolgozása, amely hamarosan lezárul. Megtörtént a költségvetési szerveink (Üdülési Központ, Létesítménygazdálkodási Központ) átvilágítása, és változtatási javaslatok is születtek, amelyeket egymással összefüggésben fogunk értékelni, majd a Vezetői Kollégium és az Elnökség elé vinni, számítva e testületek bölcsességére. Ezt a munkát szorosan nyomon követi a Vagyonkezelő Testület és a Felügyelő Testület is. Felelős, igényes és aktív szerepvállalásukra mind a napi vagyonkezelési, mind a stratégiamegújító munkák felügyeletében szükség van. Tanácsaikra, elvárásaik képviseletére, részvételükre a testületek tájékoztatásában, a döntések előkészítésében és meghozatalában a jövőben is nagyon számítok. Ezeket a kérdéseket az elnöki Stratégiai Tanácsadó Testülettel is megvitattam. A Testület tagjainak véleményére a jövőben is támaszkodni fogok. Az akadémiai

vagyongazdálkodás mindezek alapján kialakított, szükség szerint módosított, új modelljének bevezetését a következő elnökségi ciklus egyik kiemelt feladatának tartom.

Az Akadémia hivatali szervei szintjén jelentkező fontosabb fejlesztési feladatok

Folyamatosan törekednünk kell hivatalaink, költségvetési szerveink felkészült és elhivatott munkatársi gárdájának biztosítására, az akadémiai köztisztviselői életpálya stabilizálására, a bérviszonyok és juttatások szinten tartására, a jó szakemberek elvándorlásának megelőzésére.
Időről időre napirendre kell tűzni a titkársági struktúra fejlesztését, – ahol szükséges – szervezeti és működési hatékonyságának növelését, működése és gazdálkodása átláthatóságának és ellenőrizhetőségének mindenkori biztosítását a köztestület számára.
Az elmúlt két és fél év igazolta, hogy a Köztestületi Igazgatóság létrehozása és feladatkörének meghatározása jó döntés volt. Saját feladatkörében biztosítja a stabil hátteret a „hagyományos" akadémiai működésekhez, tevékenységekhez. Támogatást nyújt a tudományos osztályok és testületek számára, és az elnökjelölti stratégiámban szereplő új programok, akadémiai szerepvállalások előkészítéséhez, elindításához. Szerepe van az Akadémia megszólalásainak előkészítésében és a kormányzati és politikai szférával való kapcsolattartásban is. Közreműködik a stratégiaalkotásban és az akadémiai tevékenységek jelen programjavaslatban is tárgyalt fejlesztésére irányuló feladatokban. Azt is várom ettől a szervezeti egységünktől, hogy hatékonyan segítse elő testületeink tevékenységének összehangoltságát, koherenciáját, küldetésünkhöz és stratégiánkhoz való illeszkedését, valamint az akadémiai testületekben és szervezetben elérhető tudományos és nemzetstratégiai potenciál közérdekű kiaknázását.
Fontos előrelépés a Kulturális Javak Osztályának létrehozása is. Az előtte álló feladat, hogy a Gyűjteményi Tanács és a Titkárság segítségével rendezze az elmúlt két évszázad során Akadémiánkra bízott kincsek, műalkotások helyzetét, biztosítsa a feltételeket a páratlan gyűjtemény nyilvános bemutatásához és a gyűjtemény gazdagításához. Ezt a tevékenységet a jövőben erőteljesen támogatni kívánom.

Köszönetnyilvánítás

Elnökségi periódusom végéhez közeledve köszönettel tartozom vezető társaimnak, akikkel az Akadémia irányításának és képviseletének nemes felelősségében, de néha nyomasztó terheiben is leginkább osztozom. Főtitkár úr, Főtitkárhelyettes asszony és három Alelnökünk a legbonyolultabb és legkényesebb helyzetekben is higgadt, bölcs és konstruktív véleményekkel, javaslatokkal, kezdeményezésekkel segítik munkámat. A közösen kialakított elvek mentén nagy odaadással végzik tisztségükből eredő és a munkamegosztásunk alapján vállalt feladataikat. Büszkeséggel tölt el, hogy a választott vezetői kart hivatalba lépése óta a kölcsönös tisztelet és az egységesség jellemzi. Példamutató, ahogy a legbonyolultabb kérdésekben is úgy tudunk megalkuvás nélkül kitartani Akadémiánk etikai és tudományos alapelvei mellett, hogy ugyanakkor nagyvonalúak, rugalmasak és konstruktívak vagyunk a megoldások keresésében és döntéseinkben. Az elnöki feladatokkal járó pszichikai terhek mellett a munkaterheimet is jelentősen mérsékli, hogy minden vezető társam kiváló színvonalon, nagy odaadással és igényességgel, az elvárhatónál is aktívabban látja el saját feladatait. Nagyon fontos, hogy testületeink, köztestületi tagságunk nap mint nap megtapasztalják, hogy vezetőik aktívan vesznek részt az akadémiai életben. Ez érezhetően kihat a legfontosabb vezetőtestületek, a Vezetői Kollégium és az Elnökség működésére is.

Ugyancsak jóleső érzés, hogy az elnökségem idején megvalósult akadémiai közgyűlések, az akadémikusok gyűlései és a külső tagok fórumai minden alkalommal a rövidesen két évszázados Akadémiánkhoz méltók, kiváló szelleműek és konstruktív hangulatúak voltak. Elnöki programomat, majd elnöki beszámolóimat, s minden általam beterjesztett közgyűlési döntést legfőbb döntéshozó testületünk magas szavazatarránnyal fogadta el.

Köszönettel tartozom a titkársági apparátus valamennyi főosztályán, osztályán, az Elnöki és a Főtitkári Titkárságokon, a Köztestületi és a Gazdasági Igazgatóságokon, önálló költségvetési szerveinkben dolgozó vezetőknek és munkatársaiknak az áldozatkész, mindig precíz, megbízható, lelkiismeretes, gyakran kezdeményező munkájukért, ami a megvalósult és tervezett programok, az optimális működés záloga.

A tudományos közösség és a Magyar Tudományos Akadémia iránti erős elkötelezettségemre, az elnöki munkám során nyert kedvező tapasztalataimra, és a Jelölőbizottság kezdeményezésére is tekintettel terjesztem be a következő három évre vonatkozó elnökjelölti stratégiámat és programomat, és vállalkozom a megmérettetésre egy második elnöki mandátum elnyerése érdekében.

Budapest, 2023. január 30.

Freund Tamás